

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історіографії і джерелознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Націоналізм, лібералізм, соціалізм: зародження і протистояння
ідеологій.**

Освітня програма 032 Історія та археологія (історія)

Спеціальність 032 Історія та археологія (історія)

Галузь знань 01 Освіта/

Затверджено на засіданні
Кафедри історіографії і джерелознавства
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Націоналізм,лібералізм,соціалізм: зародження і протистояння ідеологій.
Викладач (-і)	Довган Юрій Любомирович
Контактний телефон викладача	068–23–43–524
Е-mail викладача	gen.dovgan@gmail.com
Формат дисципліни	Нормативний курс
Обсяг дисципліни	94 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Четвер, 14.00 год. – 16.00 год.
2. Анотація до курсу	
Програма курсу спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок історіографії теорії та методології. В основу програми курсу покладено базові блоки: – націоналізм; основи вчення – лібералізм; основи вчення –Соціалізм ; основи вчення Враховуючи те, що студенти більшості українських вузів навчаються за «Болонською системою», а відповідно складають 2 модулі в семестр,	

даний методичний посібник був запланований саме під такий формат.

Теоретичний і практичний матеріал, запропонований на сторінках цього видання нараховує різну кількість програмових питань. Загалом методичний посібник включає:

- програмові вимоги до навчального курсу;
- основні теми лекційних занять із рекомендованими списками джерел та літератури;
- рекомендовані для написання реферати;
- перелік основних понять і термінів, необхідних для засвоєння предмету.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни – закріпити, поглибити, розширити, систематизувати теоретичні знання та розвинути навички самостійного вирішення питань відповідно до вимог навчальної дисципліни «Націоналізм,лібералізм,соціалізм: зародження і протистояння ідеологій». Контрольна робота повинна бути творчою та самостійною. Механічне відтворення матеріалу, наведеного у підручнику, не допускається.

Основними завданнями вивчення дисципліни є :

Ознайомити студентів із сучасними теоріями походження ідей

- націоналізм і основи його вчення;
- лібералізм і основи його вчення;
- Соціалізм і основи його вчення.

Сприяти безпосередньому контакту студентів з масивом основних праць найвидатніших істориків світу з визначених проблем.

На основі детального вивчення матеріальної і духовної культури

історичних робіт краю сприяти вихованню у студентів почуттів патріотизму і прагнення зберегти історіографічну спадщину.

4. Результати навчання (компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- Основні магістральні і другорядні напрямки розвитку історичної думки від часу виникнення цих вчень, і аж до наших днів;
- Розуміти причини світоглядних еволюцій у розумінні історичного процесу.
- Усвідомлювати причинно – наслідкові зв'язки, що зумовлювали зміну способу історичної думки тощо.

вміти:

- Визначити основні методи історичного дослідження представниками різних культур і цивілізацій в різні часи свого існування;
- Давати визначення і розуміти суть дефініцій: націоналізм, лібералізм, соціалізм;
- Пояснити причини появи тієї чи іншої картини світобудови і відповідного розуміння історії;
- Назвати основні історичні твори і імені найбільших істориків, що торували шлях історичного прогресу в галузях вчень націоналізму, лібералізму, соціалізму.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	
за всі види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи практики)

90 – 100	A	відмінно	
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Такий принцип оцінювання притаманний усім видам аудиторних занять (семінарських, самостійних, контрольний та ін.) та самостійної роботи студентів.

Програмові питання до заліку з предмету:

1. Зародження та розвиток історичних уявлень
2. Виникнення міфологічної історичної думки
3. Історичні уявлення в країнах стародавньої Індії, Китаї, Єгипті
4. Зародження літописання. Поява архівів
5. Історичні знання античного світу
6. Давньогрецька історична традиція.
7. Римська антична історіографія
8. Розвиток історичних знань у Середні віки
9. Теологічна історія
10. Візантійська історична думка
11. Особливості українського літописання 14 – 16 ст.
12. Не-літописні історичні твори. Мемуари, історичні школи
13. Історичні знання в умовах Відродження. Гуманістична історіографія.
14. Леонардо Бруні, Лоренцо Валла про роль особи в історії.

15. Ніколо Макіавеллі про внутрішні закони в історії.
16. Жан Боден і вплив природних чинників на історичних процес.
17. Провідні ідейні течії 17 – 18 ст. і нові підходи до розуміння історії
18. Послаблення впливу релігійних догматів і поява Реформаторства
19. Зародження гуманізму як поворотний момент у перетворенні історичних знань у науку.
20. Пріоритет людини, як найбільшої цінності. Зародження політичної історії.
21. Роль Просвітництва у розвитку історичної науки
22. Особливості Просвітництва в українській та російській історіографії
23. Романтизм – провідна течія європейської історіографії 18 ст.
24. Видання джерел з історії Античності та Середньовіччя.
25. Лібералізм та його вплив на розвиток історичної науки. Нове ставлення до революційних процесів та соціально-економічних процесів.
26. Утопічний соціалізм як різновидність лібералізму та його концепції історичного процесу. Універсалізація формаційного підходу до історичного процесу.
27. Зародження позитивізму як переломний рубіж в історичній науці. Концепція об'єктивних закономірностей історичного розвитку та їх пізнання.
28. Економічний, народницький та державницький напрями історичної науки, їх основні наукові школи. Проблеми нації, національної ідеї, національної держави в зарубіжній та українській історіографії.
29. Протистояння позитивізму і матеріалізму в поглядах на історію.
30. Марксистська історіографія про класову боротьбу як рушійну силу суспільного розвитку. Про гегемонію пролетаріату.
31. Поширення прагматизму і формування і формування прагматичної історії.
32. Критичний напрям в історичній науці.

33.	Історичні уроки і корисність історії.
34.	Становлення української національної історіографії на рубежі 19 – 20 ст.
35.	Основні центри історичної науки в Україні, розвиток архівістики
36.	Зародження інструменталізму, як напрямку прагматизму. Нові течії в філософії та їх вплив на розвиток історичної науки.
37.	Розкол світу і ідеологічне протистояння істориків.
38.	Більшовизація науки в СРСР і репресії проти істориків.
39.	Українські історики в діаспорі
40.	Роль національного чинника в історіографії 60 – 80-х рр. Проблеми прав людини.
41.	Проблеми сучасності в історичних дослідженнях. Криза історичної науки в країнах соціалістичного табору і сучасні тенденції світової історіографії.
42.	Історіографія на початку 21 ст.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /

Лекція №1 Тема : Націоналізм, виникнення теорії. Йоган Гердер та Джузеппе Мадзіні.	лекція, 2 год. семінарс ьке заняття, 2 год.	1. Націоналізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолооскип», 2006. – 684 с. – (Політичні ідеології) 2. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – XX ст.: Навчальний посібник / Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, Л. В. Дячук	2	2.	4
--	--	--	----------	-----------	----------

		та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня . – К.: Знання, 2007. – 439 с. 3. Орлова Т. В. Сучасна політич на історія країн світу: Н авчальн ий посібни к / Т. В. Орлова. – К. : Знання, 2013. – 677 с. 4. Национ ализм в мирово й истории / Под ред. В. Тишков а, В. Шни рельман а. – М. : Наука, 2007. – 601 с.			
--	--	--	--	--	--

		5. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996. – 358 с. 6. Дейвіс Норман. Європа. Історія. – К., 2000. – 1464 с.			
Лекція №2 Тема: Перетворення націоналізму: націоналізм як шовінізм і расизм. Жан Шовен та інтегральний націоналізм.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 1 год.	1. Націоналізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Прості	2	2.	4

		р», «Смоло скип», 2006. – 684 с. – (Політи чні ідеологі ї). 2. Хресто матия по истории междун ародны х отноше ний. Книга 1: Новое время / Сост. Д. Кузнецо в. – Благове щенск, 2013. –			
--	--	--	--	--	--

		1007 с.			
		3. Історія сучасно го світу: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 551 с. – (Серія «Вища школа XXI ст.»).			
		4. Історія сучасно го світу: соціаль но- політич на історія XV – XX ст.: Навчаль ний посібни			

		к / Ю. А. Горбань , Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня . – К.: Знання, 2007. – 439 с. 5. Історія сучасног о світу: соціальн о- політичн а історія XV – початку XXI століть : навч.			
--	--	--	--	--	--

		посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня . – 4-те вид., перероб л. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с.			
		6. Орлова Т. В. Сучасна політич на історія країн світу: Н авчальн ий посібни к / Т. В. Орлова. – К. : Знання,			

		2013. – 677 с. 7. Націоналізм в мировій історії / Под ред. В. Тишков а, В. Шнирельман а. – М. : Наука, 2007. – 601 с.			
Лекція №3 Тема: Український націоналізм: теорія та практика.	семінарське заняття, 2 год.	1. Націоналізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий . – К. :	2	2.	4

		ВД «Прості р», «Смоло скуп», 2006. – 684 с. – (Політи чні ідеологі ї). 2. Национ ализм в мирово й истории / Под ред. В. Тишков а, В. Шни рельман а. – М. : Наука, 2007. – 601 с. 3. Яровий В. Новітня			
--	--	--	--	--	--

		історія Централ ьноєвро пейськи х та Балканс ьких країн. XX століття / В. Яровий. – К. : Генеза, 2005. – 816 с. 4. Загребе льний І. Христи янство. Націона лізм. Револю ція. Звірник творів.- полтава. 2012. 101с.			
--	--	---	--	--	--

Лекція №4 Тема: Трансформація та еволюція націоналізму у сучасному світі.	лекція, 1 год. семінарс ьке заняття, 2 год.	1. Націоналізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолооскип», 2006. – 684 с. – (Політичні ідеології). 2. Бердичевський Я. М. Всесвітня історія ХХ ст.:	2	2.	4
---	--	---	----------	-----------	----------

		Навчальний посібник / Я. М. Бердичевський, Т. В. Ладиченко. – Запоріжжя : Прем'єр, 2007. – 496 с. 3. Воронянський О. В. Всесвітня історія XX ст.: Навчальний посібник / О. В. Воронянський. –			
--	--	---	--	--	--

		Харків : Парус, 2006. – 336 с. 4. Історія сучасно го світу: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 551 с. – (Серія «Вища школа XXI ст.»). 5. Орлова Т. В. Сучасна політич на історія країн світу: Н авчальн ий посібни			
--	--	---	--	--	--

		к / Т. В. Орлова. – К. : Знання, 2013. – 677 с. 6. Сучасна політич на історія країн світу – 2-е вид., доп. і перероб л. / Т. В. Орлова. – К. : Ніжин : Видаве ць ПП Лисенк о М. М., 2017. – 944 с.			
--	--	--	--	--	--

Лекція №5 Тема: Лібералізм: заснування теорії та політичних практик.	лекція, 1 год. семінарс ьке заняття, 2 год.	1. Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолооскип», 2009. – 1128 с. – (Політичні ідеології). 2. Історія сучасного світу: соціаль-но-	2	2.	4
--	--	--	---	----	---

		політич на історія XV – XX ст.: Навчаль ний посібни к / Ю. А. Горбань , Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня . – К.: Знання, 2007. – 439 с. 3. Історія сучасно го світу: соціаль но-			
--	--	--	--	--	--

		політич на історія XV – початку XXI століть : навч. посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня . – 4-те вид., перероб л. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с. 4. Глинян ий В. П. Історія держави і права зарубіж них			
--	--	--	--	--	--

		країн: Навч. посіб. / 6-те видання / В. П. Глинян ий. – К. : Істина, 2009. – 768 с. 5. Дейві с Н. Європа. Історія. – К., 2000. – 1464 с.			
Лекція №6 Тема: Еволюція лібералізму. Український лібералізм.	лекція, 2 год. семінарс ьке заняття, 2 год.	1. Якове нко Н.М. Вступ до історії. – К., 2008. 2. Лібералі зм:	2	2.	4 м і с

		Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолооскип», 2009. – 1128 с. – (Політичні ідеології). 3. Історія сучасного світу: соціально-політична історія			
--	--	---	--	--	--

		XV – XX ст.: Навчаль ний посібни к / Ю. А. Горбань , Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня . – К.: Знання, 2007. – 439 с. 4. Історія сучасно го світу: соціаль но- політич на історія			
--	--	--	--	--	--

		XV – початку XXI століть : навч. посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня . – 4-те вид., перероб л. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с. 5. Орлова Т. В. Сучасна політич на історія країн світу: Н авчальн ий			
--	--	---	--	--	--

		посібни к / Т. В. Орлова. – К. : Знання, 2013. – 677 с. 6. Глинян ий В. П. Історія держави і права зарубіж них країн: Навч. посіб. / 6-те видання / В. П. Глинян ий. – К. : Істина, 2009. – 768 с. 7. Дахно І. І. Історія країн			
--	--	--	--	--	--

		світу: Довідни к / І. І Дахно.. – К. : Центр учбової літерату ри, 2007. – 816 с.			
Лекція №7 Тема: Соціалізм: виникнення вчення. Утопічний та науковий соціалізм. Карл Маркс.	лекція, 2 год. семінарс ьке заняття, 2 год.	1. Зашкі льняк Л.О. Сучасна світова історіог рафія. – Львів, 2007. 2. Якове нко Н.М. Вступ до історії. – К.,	2	2.	4 м і с

		2008. 3. Хрестоматия по истории Нового времени стран Европы и Америк и. Книга 1: Внутр и политическое развитие. Часть 2: XIX век / Сост. Д. Кузнецов. – Благовещенск, 2010. – 294 с. 4. Дильонг ова. – К.			
--	--	---	--	--	--

		: Вид. дім «Києво- Могиля нська академі я», 2007. – 239 с. 5. Історія міжнаро дних відноси н і зовнішн ьої політик и. XX – початок XXI ст.: Навч. посіб. 2- ге вид., без змін / В. Ф. Салабай , І. Д. Дудко, М.			
--	--	---	--	--	--

		В. Бори сенко, М. П. Чуб. – К. : КНЕУ, 2008. – 368 с. 6. История Герман ии: учебное пособие : в 3 тт. / Под общ. ред. Б. Бонвеча . – М.: КДУ, 2008. – Т. 1: С древней ших времен до создани я Германс			
--	--	---	--	--	--

		кой импери и. — 544 с. 7. История Герман ии : учебное пособие : в 3 тт. / Под общ. ред. Б. Бонвеча . – М.: КДУ, 2008. – Т. 2: От создани я Германс кой импери и до начала XXI века. – 672 с.			
--	--	--	--	--	--

Лекція №8 Тема: Види соціалізму XX ст. Анархізм, Ленінізм, Сталінізм. Троцькізм, Маоїзм тощо. Порівняльна характеристика.	семінарс ьке заняття, 1 год.	1. Хресто матия по истории Нового времени стран Европы и Америк и. Книга 1: Внутри политич еское развити е. Часть 2:	2	2.	4

		XIX век / Сост. Д. Кузн ецов. – Благове щенск, 2010. – 294 с. 2. Попови ч М. Червоне століття / М. Попови ч. – К.: АртЕк, 2007. – 888 с. – С. 411- 416, 3. Священ ко З. В. Історія Росії XVIII – початку XX століття / З. В.			
--	--	---	--	--	--

		Священ ко. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. – 558 с. 4. Яровий В. Новітня історія Централ ьноєвро пейськи х та Балканс ьких країн. XX століття / В. Яровий. – К. : Генеза, 2005. – 816 с. 5. Голов ченко			
--	--	---	--	--	--

		В. І. Нова історія Азії та Африки : Колоніа льний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): нав. посібни к / В. І. Головче нко, В. А. Рубель. – К. : Либідь, 2010. – 520 с. 6. Капітон енко М. Г. Міжнар			
--	--	--	--	--	--

		одні конфлік ти: Навч. посібни к / М. Г. Капітон енко. – К. : Либідь, 2009. – 352 с.			
		7. Крюгер Р. Китай. История страны / Рейн Крюгер. – М. : Эскимо; СПб.: Мидгар д, 2008. – 544 с.			
Лекція №9 Тема: Скандинавський соціалізм і соціалізм	лекція, 1 год. семінарс ьке	1. Хресто матия по истории	2	2.	4 м і

держави Ізраїль. Як теорія і практика.	заняття, 2 год.	Нового времєни стран Европы и Америк и. Книга 1: Внутри политич еское развити е. Часть 2: XIX век / Сост. Д. Кузн ецов. – Благове щенск, 2010. – 294 с. 2. Вороня нський О. В. Всесвіт ня історія			с
--	----------------------------	---	--	--	---

		XX ст.: Навчаль ний посібни к / О. В. Вороня нський. — Харків : Парус, 2006. — 336 с. 3. Історія сучасно го світу: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 551 с. — (Серія «Вища школа XXI ст.»). 4. Історія сучасно			
--	--	--	--	--	--

		го світу: соціаль но- політич на історія XV – XX ст.: Навчаль ний посібни к / Ю. А. Горбань , Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня . – К.: Знання, 2007. – 439 с. 5. Історія сучасно			
--	--	--	--	--	--

		го світу: соціаль но- політич на історія XV – початку XXI століть : навч. посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня . – 4-те вид., перероб л. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с. 6. Орлова Т. В. Сучасна політич			
--	--	---	--	--	--

		на історія країн світу: Навчальний посібник / Т. В. Орлова. – К. : Знання, 2013. – 677 с.			
Лекція №10 Тема: Соціалізм та доля соціалізму у ХХ ст.	лекція, 1 год. семінарське заняття, 2 год.	1. Хрестоматія по истории Нового времени стран Европы и Америки. Книга 1: Внутриполитическое	2.	2.).	4 м і с

		розвинути е. Часть 2: XIX век / Сост. Д. Кузн ецов. – Благове щенск, 2010. – 294 с. 2. Історія сучасно го світу: соціаль но- політич на історія XV – початку XXI століть : навч. посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня			
--	--	---	--	--	--

		. – 4-те вид., перероб л. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с. 3. Сучасна політич на історія країн світу – 2-е вид., доп. і перероб л. / Т. В. Орлова. – К. : Ніжин : Видаве ць ПП Лисенк о М. М., 2017. –			
--	--	--	--	--	--

		944 с. 4. Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. К. вид. 6-те, доп / В. С. Макарчук. – К. : Атика, 2009. – 624 с. 5. Мейндер Х. История Финляндии. Линии, структу			
--	--	--	--	--	--

		ры, перелом ные момент ы / Хенрик Мейнан дер [пер. со швед. З. Линден] . – М. : Весь Мир, 2008. – 248 с. – (Нацио нальная история).			
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів реалізується чотириступеневий контроль: 1) поточний контроль; 2) контрольна робота; 3) перевірка конспекту практичних занять; 4) колоквіум. «5» балів – знання студентів відмінні. Задля цього необхідно глибоко, ґрунтовно в деталях володіти теоретичними знаннями, використовуючи необхідну джерельну базу, мати обізнаність в історіографії того чи іншого питання. В усній, чи письмовій формі студент не повинен допускатися помилок, у випадку потреби, чітко і ясно давати відповіді на запитання викладача, вміти порівняти, спів-ставити різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз. «4» бали – знання студентів добрі. Щоб отримати такий бал, слід мати гарні теоретичні знання, однак можна не оперувати бездоганними знаннями в галузі джерел та не знати головних праць присвячених тематиці. Однак фактологічний матеріал має бути засвоєний на високому рівні. «3» бали – знання студентів задовільні. За таких умов студент не володіє джерелами та історіографією тематики, допускає серйозні неточності у теоретичному матеріалі, однак все ж знає проблему на поверхневому рівні і може пояснити закономірності її виникнення та розвитку. «2» бали – знання студентів незадовільні із дозволом повторного складання предмету. Вказані бали отримують за незнання навіть основного інформативного навантаження з навчального предмету. Студенти, які отримують такий бал, володіють найбільш загальними знання-
--	--

ми з теми, що вивчається. Вони допускають грубі помилки, даючи аналіз ситуації, яка вивчається, не орієнтуються у хронології і не оперують термінологічним словником.

«1» бал – знання студентів незадовільні із обов’язковим повторним слуханням курсу.

Вище наведений бал свідчить про повне і цілковите незасвоєння курсу.

Такий принцип оцінювання притаманний усім видам аудиторних занять (семінарських, самостійних, контрольний та ін.) та самостійної роботи студентів.

Поточний контроль знань

Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій студентами є обов’язковим.

Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять є обов’язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Вимоги до письмово	Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується історіографія, подається прізвища відомих
--------------------	--

ї роботи	істоиків та аналіз різниї історичних шкіл.. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.
Семінарські заняття	Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставляння балів від «1» до «5». Позначення «0» виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через непідготовленість, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Кожен студент зобов'язаний взяти участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру. Пропущене заняття або негативну оцінку студент зобов'язаний «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем. При цьому може виставлятися оцінка, а попередня не впливатиме на середній бал студента. Контрольна робота Впродовж роботи над вивченням нормативних курсів передбачено проведення контрольних робіт. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної навчальної дисципліни. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 – теоретичних, 1 – практичне (на знання історичних джерел), 1 –

	знання термінів та 1– знання хронології (або 2 тестових).
Умови допуску до підсумкового контролю	Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять (вересень – грудень 2019 р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамен) на початку грудня 20219 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
7. Політика курсу	
Політика курсу «Історичне краєзнавство, музеєзнавство» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – вівторок, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобропорядності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.	

Рекомендована література

Джерела

- Націоналізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолоскип», 2006. – 684 с. – (Політичні ідеології).
- Консерватизм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолоскип», 2008. – 788 с. – (Політичні ідеології).
- Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К. : ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. – 1128 с. – (Політичні ідеології).
- Хрестоматія по истории международных отношений. Книга 1: Новое время / Сост. Д. Кузнецов. – Благовещенск, 2013. – 1007 с.
- Хрестоматія по истории Нового времени стран Европы и Америки. Книга 1: Внутриполитическое развитие. Часть 2: XIX век / Сост. Д. Кузнецов. – Благовещенск, 2010. – 294 с.
- История Германии: учебное пособие: в 3 тт. / Под общ. ред. Б. Бонвеча. – М.: КДУ, 2008. – Т. 3: Документы и материалы. – 592 с.

Основна література

- Бердичевський Я. М. Всесвітня історія XX ст.: Навчальний посібник / Я. М. Бердичевський, Т. В. Ладиченко. – Запоріжжя : Прем'єр, 2007. – 496 с.
- Воронянський О. В. Всесвітня історія XX ст.: Навчальний посібник / О. В. Воронянський. – Харків : Парус, 2006. – 336 с.
- Історія сучасного світу: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 551 с. – (Серія «Вища школа XXI ст.»).
- Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – XX ст.: Навчальний посібник / Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, Л. В. Дячук та ін.; за ред. Ю. А. Горбаня. – К.: Знання, 2007. – 439 с.
- Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV – початку XXI

століть : навч. посіб. / за ред. Ю. А. Горбаня. – 4-те вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2012. – 438 с.

Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: Навчальний посібник / Т. В. Орлова. – К. : Знання, 2013. – 677 с.

Сучасна політична історія країн світу – 2-е вид., доп. і переробл. / Т. В. Орлова. – К. : Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2017. – 944 с.

Тіндалл Дж. Історія Америки / Дж. Б. Тіндалл, Е. Д. Шай [пер. з англ. Л. Притула, Г. Сташків, О. Щур]. – Львів : Літопис, 2010. – 904 с.

Додаткова література

Головченко В. І. Нова історія Азії та Африки: Колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): нав. посібник / В. І. Головченко, В. А. Рубель. – К. : Либідь, 2010. – 520 с.

Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн: Навч. посіб. / 6-те видання / В. П. Глиняний. – К. : Істина, 2009. – 768 с.

Дахно І. І. Історія країн світу: Довідник / І. І. Дахно.. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 816 с.

Дильонгова Г. Історія Польщі 1795 – 1990 / Пер. з пол. М. Кірсенка / Г. Дильонгова. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 239 с.

Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. XX – початок XXI ст.: Навч. посіб. 2-ге вид., без змін / В. Ф. Салабай, І. Д. Дудко, М. В. Борисенко, М. П. Чуб. – К. : КНЕУ, 2008. – 368 с.

История Германии: учебное пособие: в 3 тт. / Под общ. ред. Б. Бонвеча. – М.: КДУ, 2008. – Т. 1: С древнейших времен до создания Германской империи. — 544 с.

История Германии : учебное пособие : в 3 тт. / Под общ. ред. Б. Бонвеча. – М.: КДУ, 2008. – Т. 2: От создания Германской империи до начала XXI века. – 672 с.

Канделоро Дж. История современной Италии. Т. 2 : От Реставрации до Национальной революции [пер. с итал. В. Бондарчука]. – М. : Издательство Иностранной Литературы, 1961. – 572 с.

Канделоро Дж. История современной Италии. Т. 3 : Национальная революция [пер. с итал. Ю. Фридмана]. – М. : Издательство Иностранной Литературы, 1962. – 632 с.

Канделоро Дж. История современной Италии. Т. 4 : От Национальной революции до Объединения [пер. с итал. К. Георгиевской, Ю. Фридмана]. – М. : Прогресс, 1966. – 616 с.

Канделоро Дж. История современной Италии. Т. 5 : Создание единого государства 1860-1871 [пер. с итал. В. Бондарчука, Ю. Фридмана]. – М. : Прогресс, 1971. – 616 с.

Канделоро Дж. История современной Италии. Т. 6 : Развитие капитализма и рабочего движения 1871-1896 [пер. с итал. Ю. Фридмана]. – М. : Прогресс, 1975. – 584 с.

Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: Навч. посібник / М. Г. Капітоненко. – К. : Либідь, 2009. – 352 с.

Копійка В. В., Шинкаренко Т. І. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посіб. / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – К. : Знання, 2009. – 751 с.

Крюгер Р. Китай. История страны / Рейн Крюгер. – М. : Эскиммо; СПб.: Мидгард, 2008. – 544 с.

Макарчук В. С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. вид. 6-те, доп / В. С. Макарчук. – К. : Атика, 2009. – 624 с.

Маккормак Дж. Історія Ірландії / Джон Маккормак [пер. з англ. А. Олійник]. – К. : Юніверс, 2006. – 296 с.

Мартиненко А. К., Мартиненко Б. А. Міжнародні відносини 1945 – 1975 років: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / А. К.

- Мартиненко, Б. А. Мартиненко. – К.: Видавництво «Ліра», 2007. – 366 с.
- Мейнандер Х. История Финляндии. Линии, структуры, переломные моменты / Хенрик Мейнандер [пер. со швед. З. Линден]. – М. : Весь Мир, 2008. – 248 с. – (Национальная история).
- Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Козака Ю. Г., Ковалевського В. В., Кутайні З. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 440 с.
- Мовчан С. П., Кипаренко Г. М. Велика Британія: географія, історія, культура / С. П. Мовчан, Г. М. Кипаренко. – Львів : ПАІС, 2012. – 496 с.
- Национализм в мировой истории / Под ред. В. Тишкова, В. Шнирельмана. – М. : Наука, 2007. – 601 с.
- Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): навч. посіб. / В. І. Головченко, В. А. Рубель. – К. : Либідь, 2010. – 520 с.
- Пискорский В. История Испании и Португалии / В. Пискорский. – Санкт-Петербург, 1909. – 282 с.
- Поп Ю. І. Нова історія країн Азії і Африки (XVI – поч. XX ст.): підручник / Ю. І. Поп. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 376 с.
- Попович М. Червоне століття / М. Попович. – К.: АртЕк, 2007. – 888 с. – С. 411-416,
- Робин К. Реакционный дух. Консерватизм от Эдмунда Бёрка до Сары Пейлин [пер. с англ. М. Рудакова, И. Кушнарева, К. Бандуровского]. – М. : Издательство Института Гайдара, 2013. – 312 с.
- Родригес А. М. История стран Азии и Африки в Новейшее время: учеб. для вузов / А. М. Родригес. – М. : Проспект, 2009. – 512 с.
- Священко З. В. Історія Росії XVIII – початку XX століття / З. В. Священко. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. – 558 с.
- Сіромська Р. Історія Західної Європи та Америки другої половини XX – початку XXI ст. : Практикум для студентів іст. фак-ту. Частина друга /

Р. Сіромська. – Львів : Тріада плюс, 2008. – 212 с.

Сухий О. Історія Бельгії / Олексій Сухий. – Львів : ЛА «Піраміда», 2005. – 260 с.

Таммита-Дельгода С. Индия. История страны / Синхараджа Таммита-Дегольда. – М. : Эскиммо; СПб. : Мидгард, 2007. – 352 с. – С. 246-255.

Чорній В. П. Історія Болгарії / В. П. Чорній. – Львів: ПАІС, 2007. – 404 с.

Шатохина-Мордвинцева Г. А. История Нидерландов: учебное пособие для вузов / Г. А. Шатохина-Мордвинцева. – Москва: Дрофа, 2007. – 510 с.

Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. XX століття / В. Яровий. – К. : Генеза, 2005. – 816 с.

Грушевський М.С. Звичайна схема руської історії і справа раціонального укладу історії східного слов'янства. – Пг., 1904.

Историография истории нового времени стран Европы и Америки / Под ред. И.П. Дементьева. – М., 1990.

Историография Нового времени стран Европы и Америки. – М., 1967.

Колесник І.І. Українська історіографія 18 – початок 20 ст. – К., 2000.

Коцур А.П., Коцур В.П. Історіографія історії України. Курс лекцій. – К., 1996.

Яковенко Н.М. Вступ до історії. – К., 2008.

Колесник І.І. Українська історіографія 18 – початок 20 ст. – К., 2000.

Марченко М.І. Українська історіографія (з давніх часів до середини XIX ст.). – К., 1956.

Яковенко Н.М. Вступ до історії. – К., 2008.

Зашкільняк Л.О. Українська сучасна історіографія. – Львів, 2007.

Коваленко Л.А. Історіографія історії Української РСР від найдавніших часів до Великої Жовтневої соціалістичної революції. – К., 1983.

Крупницький Б. Історіознавчі проблеми історії України. – Мюнхен,

1959.

Полонська-Василенко Н. Огляд української історіографії. – Мюнхен, 1959.

Зашкільняк Л.О. Сучасна світова історіографія. – Львів, 2007.

Калакура Я.С. Українська історіографія. Курс лекцій. – К., 2004.

Яковенко Н.М. Вступ до історії. – К., 2008.

Допоміжна:

Афанасьев Ю.Н. Историзм противэклетики. Французская историческая школа «Анналов» в современной буржуазной историографии. – М., 1980.

Барг М.А. Проблемы социальной истории в освещении современной западной историографии. – М., 1973.

Барг М.А. Эпохи и идеи. Становление историзма. – М., 1987.

Вайнштейн О.Л. История советской медиевистики 1917 – 1966 гг. – Л., 1968.

Всемирная история в иллюстрациях: в 8 т. – М., 1994. – Т.3-6.

Грановский Тимофей Николаевич. Лекции по истории средневековья. – М., 1986.

Гуревич А.Я. Исторический синтез и Школа “Анналов”. – М., 1993.

Гутнова Е.В. Историография истории средних веков. – М., 1963.

Гутнова Е.В. Средневековье: место в европейской цивилизации // Средние века. – 1990. – С.21-44.

Дейвіс Н. Європа. Історія. – К., 2000. – 1464 с.

Заборов М.А. Введение в историографию средних веков. – М., 1966.

История средних веков // Всемирная история в 24 т. – Минск, 1996. – Т.7-13.

Крип'якевич І.П. Середньовіччя і нові часи // Крип'якевич І.П. Всесвітня історія в 3 кн. – К., 1995. – Кн.2.

- Люблинская А.Д. Источниковедение истории средних веков. – Л., 1955.
- История Европы в 8 т. – М., 1992. – Т.2., М., 1993. – Т.3.
- История средних веков: в 2 т. / Под ред. Карпова. – М., 1997. – Т.1.
- Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу. – К., 1997.
- Бердяев Н. Смысл истории. – М., 1990.
- Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992.
- Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 1996. – 358 с.
- Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.
- Средневековая Европа глазами современников и историков: Книга для чтения в 5 ч. – М., 1994 (150 – 400 с. каждая часть.)
- Тойнбі А. Дослідження історії. – К., 1995.
- Барг М.А. Проблемы социальной истории в освещении современной западной историографии. – М., 1973.
- Зашкільняк Л.О. Українська сучасна історіографія. – Львів, 2007.
- Калакура Я.С. Українська історіографія. Курс лекцій. – К., 2004.
- Маркарян Э.С. О концепции локальных цивилизаций. – Ереван, 1962.
- Реизов Б.Г. Французская романтическая историография (1815 – 1830 гг.). – Л., 1985.
- Тойнбі Арнольд. Дослідження історії. – К., 1995.
- Шапиро А.Л. Историография с древнейших времен по 18 век. Курс лекций. – Л., 1982.
- Заборов М.А. Введение в историографию средних веков. – М., 1966.
- Дейвіс Норман. Європа. Історія. – К., 2000. – 1464 с.
- Дорошенко Д. Огляд української історіографії. – К., 1996.
- Зашкільняк Л.О. Методологія історії від давнини до сучасності. – Львів, 1999.
- История Европы в 8 т. – М., 1992. – Т.2., М., 1993. – Т.3.
- Историография истории нового и новейшего времени стран Европы и Америки. Учебное пособие для студентов / Под ред. И.П. Дементьева и

А.И. Патрушева. – М., 2000.

Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І . З. Цехмістро, В . І. Штанько, В . С. Старовойт та ін. – К., 2003.

Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009.

Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010.

Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993.

Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000.

Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І . Білик. – К., 2002.

Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.

Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.

Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.

Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003.

Марченко М . І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961.

Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.

Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.

Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VІІІ століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с .

Національні відносини в Україні у ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. К.,1994.

Україна в XX столітті. 1900-2000: Зб. док. і матеріалів. К., 2000.

Українська суспільно-політична думка в XX ст. Документи і матеріали. Мюнхен, 1983. Т.1.

Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921.

Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003.

Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007.

Павко А.І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. К.: Плеяди, 2002. 552 с.

Західно-Українська Республіка 1918-1923 : історія / керівник автор. колективу й відповід. редактор Олександр Карпенко. Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. 628 с.

Верстюк В. Горобець Н., Толочко В. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси в 3 т. К.: Наукова думка, Т. 1: Українські проекти в Російській імперії. 2004. 504 с.

Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20–50-ті роки XX ст. К.: Наук. думка, 1994. 350 с.

Інформаційні ресурси

Режим доступу:

1. www.history.org.ua/?litera&kat=13
2. www.historia.com.ua/knigi/istoriografia=ngu.com
3. www.twirpx.com/file/626472/
4. www.nbu.gov.ua/soc/kosmyna/
5. www.lib.ua-ru.net/diss/cont/21543.html

Викладач Довган Юрій Любомирович